

Suomen etnomusikologinen seura ry

c/o Musiikkiarkisto

Sörnäisten rantatie 25, 3. krs

00500 Helsinki

Kertomus yhdistyksen toiminnasta vuonna 2018

Sisällys

Yleistä	1
Toiminnan tavoitteet ja niiden toteutuminen	2
Jäsenet	2
Julkaisutoiminta	3
Etnomusikologian vuosikirja	3
Julkaisusarja	4
Musiikin suunta -lehti	4
Tapahtumat	5
Tiedotustoiminta	6
Kotimaiset ja kansainväliset yhteydet	6
Hallinto ja talous	7

Yleistä

Vuonna 1974 toimintansa aloittaneen Suomen etnomusikologisen seuran (SES) toiminta-ajatuksena on levittää tietoa maailman musiikkikulttuureista ja niitä käsittelevistä tutkimuksista sekä yleisesti edistää etnomusikologista ajattelutapaa. SES määrittelee etnomusikologian tieteenalaksi, jolla musiikkia tutkitaan kulttuurisena ilmiönä. Seuran tehtävänä on siten edistää musiikin ymmärtämistä osana ympäröivää yhteiskuntaa. Seura julkaisee alaa käsitteleviä kirjoituksia, järjestää tapahtumia sekä toimii aihepiiristä kiinnostuneiden valtakunnallisena etu- ja harrastusjärjestönä.

Suomen etnomusikologisen seuran jäsenistöön kuuluu ihmisiä eri musiikin- ja elämänaloilta. Jäsentapahtumat ovat luonteeltaan sekä kansallisia että kansainvälisiä. Seura on International Council for Traditional Music -järjestön (ICTM) kansallinen komitea. ICTM:lla puolestaan on neuvoa-antava suhde UNESCOon.

SES pyrki vuonna 2018 edelleen vahvistamaan rooliaan etnomusikologian ja musiikin tutkimuksen toimijoiden valtakunnallisena yhteistyöjärjestönä. Tähän on kasvavat perusteet, koska suomalaisissa yliopistoissa musiikintutkimuksen kaltaiset pienet oppiaineet enenevässä määrin liitetään osaksi suurempia yksiköjä ilman itsenäistä päätäntävaltaa. Vaikka SES ei suoraan vaikuta laitosten päätöksiin, sillä on erinomaiset mahdollisuudet edesauttaa tieteenalan piirissä toimivia yhteisöjä ja yksilöitä. Seura toimii suomalaisessa, kansainvälisesti verkostoituneessa tiedeyhteisössä. Seuran jäsenverkoston keskeisiä aktiviteetteja ovat etnomusikologian opiskelu, tutkimus ja opettaminen sekä soveltava toiminta musiikkiin liittyvillä toimialoilla ja järjestöissä.

Toiminnan tavoitteet ja niiden toteutuminen

Vuosi 2018 oli Suomen etnomusikologisen seuran 44. toimintavuosi. Toiminta keskittyi tieteelliseen julkaisutoimintaan, seminaareihin ja tiedottamiseen. Toiminnassa akateemisen tutkimuksen ja opetuksen päämääriin yhdistyivät hyvät suhteet kulttuurisen musiikintutkimuksen viitoittamiin ura- ja työelämäsuuntauksiin. Keskeisiä kohderyhmiä ja hyödynsääjiä olivat edellisvuosien tapaan alan opiskelijat, jatko-opiskelijat ja tutkijat. Seuran julkaisujen ja tapahtumien kautta saavutettiin huomattava osa kohderyhmistä ja välitettiin kansainvälisesti merkittävää asiantuntijatietoa ja osaamista. Vuoden toiminta oli suunniteltu aiemmista vuosista poiketen ilman opetus- ja kulttuuriministeriön yleisavustusta, ja asetetut tavoitteet saavutettiin suunnitelmien mukaisesti.

Jäsenet

Suomen etnomusikologisen seuran jäsenistöön kuuluu ihmisiä eri musiikin- ja elämänaloilta, muun muassa tutkijoita, muusikoita, toimittajia, opiskelijoita, musiikin harrastajia ja -opettajia sekä muita musiikkialan ammattilaisia. Lisäksi seuralla on yhteisöjäsenenä musiikkialan yhdistyksiä ja järjestöjä.

Seuralla oli vuonna 2018 yhteensä 48 maksavaa jäsentä, joista neljä oli opiskelijajäseniä ja yksi yhteisöjäsen. Jäsenmäärä väheni vuodesta 2017 yhteensä 23 jäsenellä. Jäseniltä peritty normaalihintainen jäsenmaksu oli 30 €. Perustutkinto-opiskelijoilta, eläkeläisiltä ja työttömiltä maksu oli 12 € ja yhteisöiltä 60 €.

Julkaisutoiminta

Suomen etnomusikologisen seuran julkaisutoiminta pitää yllä asiantuntijätietoa ja monitasoista keskustelua etnomusikologiasta ja suomalaisesta musiikintutkimuksesta. Vuonna 2018 seura panosti vahvasti myös avoimeen verkkojulkaisuun. Sekä *Etnomusikologian vuosikirja* että *Musiikin suunta* -aikakausilehti julkaistiin avoimesti verkossa.

Etnomusikologian vuosikirja

Etnomusikologian vuosikirja on ainoa kotimainen musiikintutkimuksen vertaisarvioitu avoin verkkojulkaisu. Vuosikirja julkaistaan Tieteellisten seurain valtuuskunnan avoimella OJS-alustalla, joka otettiin käyttöön vuonna 2016. OJS tarjoaa hyvän tieteellisen käytännön mukaisen toimitusympäristön ja laajat digitaaliset arkistointiominaisuudet. Vuosikirja löytyy osoitteesta <https://etnomusikologia.journal.fi/>. Vuosikirjassa julkaistaan vuosittain noin 10 suomen-, ruotsin- tai englanninkielistä artikkelia.

Vuosikirjaan on vuonna 2015 lisätty mahdollisuus lisätä artikkeleihin liittyvää audiovisuaalista aineistoa seuran verkkosivuille. Täten kirjoittajat voivat julkaista esimerkiksi kenttämateriaalia artikkelin yhteydessä.

Vuoden 2018 vuosikirjan eli järjestyksessään 30. osan toimittivat Elina Hytönen-Ng, Janne Mäkelä ja Kim Ramstedt. Vuosikirja sisältää seitsemän artikkelia, joista kolme englanniksi:

- Olli Heikkinen, ”Sinfoniaorkesteri-instituution kotoistaminen Suomessa”
- Pauliina Syrjälä, ”Kantelepelimannit Arvi, Aarne ja Alfred. Tikkusoittotradition soiva tyyliintutkimus”

- Noora Karjalainen, ”Imagined, remembered, gendered. Narratives of cosy other in the media representations of female folk singers”
- Maija Kontukoski, ”Nature sounds in a hypermarket. A case study on the modified soundscape of commercial spaces in Finland”
- Jan-Peter Herbst & Tim Albrecht, ”The skillset of professional studio musicians in the German popular music recording industry”
- Heikki Hellman & Arto Vilkkö, ”Suuren yleisön soittorasiat. Radio Suomen, Radio Novan ja Radio Suomipopin soittolistat ja niiden rakenne”
- Tanja Välisalo & Petri Karonen, ”Muistettu ja unohdettu musiikki. Mitä muistitieto ja äänitemyyntitilastot kertovat 1980-luvun nuorten musiikkikulttuurista”

Suomen tiedekustantajien liitto ry. myönsi vuonna 2017 seuralle apurahan *Etnomusikologian vuosikirjan* digitointiin. Digitoitinhankkeen vastuuhenkilöinä olivat vpj. Kytö sekä hallituksen ulkopuolelta Saijaleena Rantanen. Hanke on digitoinnin osalta valmis ja jatkuu 2018 uudelleenjulkaisulupien keruulla sekä vuosien varrella julkaistuja artikkeleita temaattisesti esittelevän kokoomateoksen toimitustyöllä.

Julkaisusarja

SES:n julkaisusarjaan hyväksyttiin julkaistavaksi sarjan 23. osa, Antti-Ville Kärjän monografia *Alkusoittoja: musiikin moninaiset menneisyydet monikulttuurisessa Suomessa*. Kirja julkaistaan vuoden 2019 puolella yhteisjulkaisuna Musiikkiarkiston kanssa. Muita hakemuksia julkaisusarjaan ei tullut, mutta seura ryhtyi yhdessä Hymnologian ja liturgiikan seuran kanssa suunnittelemaan *Music and the Sacred* -konferenssiesitelmien pohjalta toteutettavaa vertaisarvioitua artikkelikokoelmaa.

Julkaisusarjaa koordinoi hallituksen keskuudestaan nimittämänä julkaisuvastaavana Kaarina Kilpiö.

Musiikin suunta -lehti

Musiikin suunta on kolme kertaa vuodessa ilmestyvä suomenkielinen etnomusikologista tutkimusta popularisoiva aikakauslehti, joka julkaistaan avoimesti verkossa osoitteessa

<http://musiikinsuunta.fi/>. Lehden päätoimittajana vuonna 2018 toimi Lasse Lehtonen (Helsingin yliopisto).

Musiikin suunta ilmestyi vuonna 2018 suunnitellun mukaisesti kolme kertaa. Lehden 40. vuosikerta tarjosi kotimaiselle musiikintutkimuksen yhteisölle foorumin avoimeen ja helposti saavutettavaan tietoon kaikkein tuoreimmasta suomalaisesta musiikintutkimuksesta. Vuonna 2016 tapahtunut muutos verkkolehdeksi on osoittautunut onnistuneeksi erityisesti saavutettavuuden kannalta. Samalla se antaa painojulkaisua monipuolisemmat mahdollisuudet esimerkiksi ääni- ja videomateriaalin käyttöön artikkelien yhteydessä. Esimerkiksi useissa vuonna 2018 julkaistuissa artikkeleissa hyödynnettiin videolinkkejä sekä äänitiedostoja osana artikkelitekstiä.

Pääsy lehden artikkeleihin suljettiin 28.2.2018 tuen osoituksena tutkijayhteisön työtaistelutoimille tilanteessa, jossa tutkijoille ei ollut voimassa olevaa työehtosopimusta. Lehden toimitus halusi tällä toimenpiteellä muistuttaa, että usein itsestään selvinä pidetyt kulttuuriset, sosiaaliset, taloudelliset ja tekniset innovaatiot ovat syntyneet tutkimuksen eli tutkijoiden työn tuloksena.

Lehden teemat numeroittain (ja vastaavat toimittajat) ovat:

- 1/2018: Yleisnumero (Lasse Lehtonen)
- 2/2018: Yleisnumero (Lasse Lehtonen)
- 3/2018: Äänimaisematutkimus (Meri Kytö & Heikki Uimonen)

Musiikin suunnalla on myös oma Facebook-sivu osoitteessa

<http://www.facebook.com/MusiikinSuunta>.

Tapahtumat

Vuosittain järjestettävä musiikintutkimuksen valtakunnallinen symposium järjestetään SES:n ja Suomen Musiikkitieteellisen Seuran (MTS) yhteistyönä. Vuonna 2018 symposiumin paikallisena järjestäjänä oli Helsingin yliopiston musiikkitiede. Seuran pj. Kärjä ja hallituksen jäsen Lehtonen olivat symposiumin järjestelytoimikunnan jäseniä. Symposiumin akateemiseen toimikuntaan – abstraktien arviointiin – osallistui myös seuran hallituksen varajäsen Nina Öhman. Symposium järjestettiin 7.–9.3.2018.

Seura tuki Simon Frithin vierailua Suomeen rahoittamalla hänen luentonsa Tampereella 11.4.2018. Seura oli aktiivinen osapuoli myös 29.5.2018 järjestetyssä päiväseminaarissa ”Valkoinen akatemia, vähemmistökulttuurit ja musiikki”, joka perustui aktivistiryhmä Ruskeiden Tyttöjen aloitteeseen ja muina kanssajärjestäjinä olivat Kulttuurintutkimuksen seura, Maailman musiikin keskus sekä Tutkimusyhdistys Suoni ry.

Toimintavuoden päätapahtuma oli 12.–14.11.2018 järjestetty kansainvälinen konferenssi otsakkeella ”Music and the Sacred” (www.musicandthesacred.com). Tässä yhteistyökumppanina oli Hymnologian ja liturgiikan tutkimuksen seura. Konferenssiin osallistui 61 henkilöä ja sen pääpuhujina olivat Philip Bohlman (Chicagon yliopisto), Riitta Rainio (Helsingin yliopisto) ja Hannu Salmi (Turun yliopisto).

SES oli virallinen taustajärjestäjä Suomen suurimmassa kansanmusiikin talvitapahtumassa *Folklandiassa*, joka kerää tuhansia alan ystäviä risteilyalukselle vuorokauden ajaksi. 12.–13.1.2018 järjestetyllä risteilyllä seuraa edusti hallituksen ulkopuolelta Lari Aaltonen esitellen toimintaa ja julkaisuja.

Tiedotustoiminta

Seuran kotisivut (www.etnomusikologia.fi) sisälsivät etnomusikologiaan liittyvien ajankohtaistiedotteiden lisäksi tiedot seuran toiminnasta, tapahtumista, hallituksesta ja jäseneduista. Sivuilla kerrottiin myös seuran omista julkaisuista ja annettiin ohjeita julkaisujen kirjoittajille.

Verkostotoimijoiden ohella tärkein yksittäinen tiedotuskanava oli seuran sähköpostilista (ses-list@etnomusikologia.fi). Listan tilaajaksi saattoivat ilmoittautua kaikki etnomusikologiasta kiinnostuneet.

Vuonna 2018 SES käytti viestinnässään ahkerasti myös sosiaalista mediaa, erityisesti Facebookia. SES:n Facebook-sivun (www.facebook.com/etnomusikologia) seuraajamäärä kasvoi vuoden 2018 aikana, ja siitä on muodostunut laajasti suomalaisia musiikintutkijoita tavoittava tiedotuskanava. Facebook-sivulla on yhteensä 385 seuraajaa, mikä on 29 enemmän kuin vuotta aiemmin. Lisäksi *Musiikin suunnan* Facebook-sivulla tiedotettiin lehteen liittyvistä asioista ja tapahtumista.

Kotimaiset ja kansainväliset yhteydet

Suomen etnomusikologinen seura oli toimintavuonna Tieteellisten seurain valtuuskunnan, Kansanmusiikin ja -tanssin edistämiskeskuksen ja Maailman musiikin keskuksen (GMC) jäsenjärjestö. *Musiikin suunta* -lehden kautta SES oli myös kulttuurilehtien liiton KULTTI ry:n jäsen.

SES jatkoi niin ikään yhteistyötään alan tutkimusta harjoittavien korkeakoulujen ja yliopistojen laitosten ja oppiaineiden sekä alaan liittyvien yhteisöjen ja verkostojen kanssa. Vuonna 2018 keskeisiä tällaisia yhteistyötahoja olivat Musiikkiarkisto, Suomen Akustisen Ekologian Seura, FiSME (Finnish Society for Music Education) ja *Hip-hop Suomessa* -tutkimusverkosto.

Vuonna 2015 aloitetun käytännön mukaan SES ja MTS myönsivät parhaan maisteritutkielman diplomin perustutkintoaan suorittavalle tai sen suorittaneelle opiskelijalle. Palkintoehdokkaita pyydettiin musiikintutkimuksen ja sen lähitieteiden sähköpostilistoilla. Molempia seuroja edustava raati valitsi palkinnon saajan. Diplomi on tarkoitettu kannustamaan Suomessa tehtyä korkealaatuista musiikin tutkimusta ja se luovutettiin valtakunnallisen musiikintutkijoiden symposiumin yhteydessä Helsingissä 9.3.2018 FM Simo Revon pro gradu -tutkielmalle *Tuotesijoittelu 2010-luvun alun suomalaisessa populaarimusiikissa* (Turun yliopisto). Palkintoraadissa seuraa edusti FT Kaj Ahlsved ja sen muut jäsenet olivat FT Markus Mantere ja FT Juha Ojala.

Suomen etnomusikologisen seuran jäsenet pitivät yllä kansainvälisiä yhteyksiä osallistumalla erilaisten kansainvälisten järjestöjen työskentelyyn. Seura on International Council for Traditional Music -järjestön kansallinen toimikunta ja sellaisena velvollinen raportoimaan suomalaista etnomusikologiaa koskevista kysymyksistä ICTM:n julkaisuissa. Seuran pj. Kärjä lähetti vuoden 2018 raportin *Bulletin of the ICTM* -julkaisuun joulukuussa. Kärjä oli myös International Association for the Study of Popular Music -järjestön hallituksen jäsen.

Hallinto ja talous

Suomen etnomusikologisen seuran toimintaa johti vuonna 2018 yhdistyksen syyskokouksen valitsema hallitus. Siihen kuuluu seuran puheenjohtaja, viisi jäsentä ja neljä varajäsentä.

Koska seura ei ollut enää oikeutettu opetus- ja kulttuuriministeriön yleisavustukseen, osa-aikaisesti palkatusta sihteeristä jouduttiin luopumaan. Hallitus valitsi keskuudestaan sihteerin ja jakoi tämän aiemmat tehtävät. Hallituksen järjestäytymiskokouksessa 10.1.2018 varapuheenjohtajaksi valittiin Meri Kytö ja sihteeriksi Tuomas Auvinen. Kirjanpito ulkoistettiin 300 € korvausta vastaan seuran edellisen sihteerin Joonas Keskisen hoidettavaksi. Arkistointisopimus Musiikkiarkiston kanssa turvasi yhdistyksen asiakirjojen pitkäaikaissäilytyksen ja tutkimuskäytön.

Hallituksen kokoonpano vuonna 2018 oli:

Puheenjohtaja: FT, dos. Antti-Ville Kärjä (Musiikkiarkisto, Helsinki).

Jäsenet:

FT Kaj Ahlsved (Åbo Akademi),

FM Tuomas Auvinen (Turun yliopisto),

VTT, dos. Kaarina Kilpiö (Taideyliopiston Sibelius-Akatemia, Helsinki),

FT, dos. Meri Kytö (Tampereen yliopisto),

FT Lasse Lehtonen (Helsingin yliopisto).

Varajäsenet:

FT, dos. Elina Hytönen-Ng (Itä-Suomen yliopisto, Joensuu),

FT, dos. Janne Mäkelä (Kansalliskirjasto, Helsinki),

FT Pekka Toivanen (Jyväskylän yliopisto),

PhD Nina Öhman (Helsinki).

Meri Kytö ilmoitti 5.12.2018 eroavansa hallituksen jäsenyydestä henkilökohtaisiin resursseihin vedoten.

Kevätkokouksen (8.3.2018) valitsemat toiminnantarkastajat olivat Helena Saarikoski ja Saijaleena Rantanen. Varatoiminnantarkastajat olivat Juho Kaitajärvi-Tiekso ja Elina Seye. Vuonna 2018 seuran hallitus piti yhdeksän kokousta, joista kaksi sähköpostitse. Hallituksen jäsenet osallistuivat kokouksiin seuraavasti:

- pj. Antti-Ville Kärjä 8 kertaa
- siht. Tuomas Auvinen 8 kertaa
- Janne Mäkelä 8 kertaa

- Pekka Toivanen 7 kertaa
- Nina Öhman 6 kertaa
- vpj. Meri Kytö 5 kertaa
- Kaj Ahlsved 5 kertaa
- Kaarina Kilpiö 5 kertaa
- Lasse Lehtonen 5 kertaa
- Elina Hytönen-Ng 4 kertaa

Lisäksi kokoukseen 9/18 (20.11.2018) osallistui ylimääräisenä Samuli Korkalainen.

Suomen etnomusikologisen seuran toiminta rahoitettiin pääasiassa jäsenmaksuilla, aiempien vuosien ylijäämällä sekä Emil Aaltosen Säätiön myöntämän 5000 euron apurahan turvin. Koska seura ei ollut enää opetus- ja kulttuuriministeriön yleisavustuksen piirissä eivätkä sähköiset julkaisut tuottaneet myyntituloja, seuran talous oli aiempia vuosia haavoittuvaisempi. Lisäksi koska seuran sihteerin tehtävät jaettiin hallituksen muiden jäsenten kesken, vastuualueiden hoitamisessa ja valvonnassa ilmeni puutteita. Seurauksena *Musiikin suunnalle* aiottu opetus- ja kulttuuriministeriön kulttuurilehtituki sekä Tieteellisten Seurain Valtuuskunnan myöntämä julkaisuavustus *Etnomusikologian vuosikirjalle* jäivät hakematta. Tämä merkitsee noin 2500 euron tulomenetystä tilikaudella 2019.

Tilikauden tulos jäi kaikesta huolimatta 1796,03 euroa ylijäämäiseksi. Ylijäämä selittyy *Music and the Sacred* -konferenssin ylijäämällä (n. 900 €), Musiikkiarkiston osuudella julkaisusarjan kuluista vuonna 2019 (500 €) sekä laskuttamatta jääneellä *Musiikin suunta* -lehden numeron 3/18 toimituspalkkiolla (500 €). Jäsenmäärän laskettua jäsenmaksutuotot laskivat 714 euroa aiempaan tilikauteen verrattuna. Julkaisutoiminnan tuotto pysyi edellisvuoden tapaan vähäisenä, koska uusia myytäväksi tarkoitettuja julkaisuja ei ollut. Kulttuurilehtitukea seura sai puolestaan 400 euroa enemmän kuin 2017 ja muina tuottoina 320 euroa musiikintutkijain symposiumin kuluihin Helsingin yliopistolta. Tilikauden lopussa seuran oma pääoma oli 6573,53 euroa, josta arviolta 3000 € on varattu seuran tavanomaisiin sekä *Music and the Sacred* -konferenssin pohjalta toteutettaviin julkaisuihin seuraavilla tilikausilla.

Hyväksytään Suomen etnomusikologisen seuran hallituksen kokouksessa 27.3.2019 esitettäväksi seuran kevätkokoukselle.